

Datum

2021-01-13

Vår referens

Malin Midler Norén

Utredningssekreterare

Malin.Midler-Noren@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Styrdokument och andra relaterade styrningsfrågor ÖFN-2021-2

Sammanfattning

Under hösten 2020 har frågor kring styrning identifierats som utvecklingsområden och där åtgärder bedöms behöva vidtas för att säkerställa kvaliteten i verksamheten.

I ärendet finns en beskrivning av dessa och förslag till beslut.

Förslag till beslut

1. Överförmyndarnämnden uppdrar åt enheten för överförmyndarärenden att se över och revidera nämndens styrdokument i enlighet med de förslag som framkommer i ärendet och återkomma till nämnden under 2021.
2. Överförmyndarnämnden uppdrar åt enheten för överförmyndarärenden att årligen till nämnden återkomma med en redovisning, bedömning samt eventuella förslag till beslut av nämnden avseende nämndens styrdokument.
3. Överförmyndarnämnden uppdrar åt enheten för överförmyndarärenden att återkomma med en delrapport under år 2021 avseende en sammanhållen och hållbar process för hur statistik till nämnden ska rapporteras.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ÖFN 21-01-25 - Översyn styrdokument och relaterade styrningsfrågor
- Reglemente för Malmö överförmyndarnämnd KF 17-04-27
- Delegationsordning för Överförmyndarnämnden i Malmö ÖFN 17-06-20
- Beslut KF 18-09-27 §221 Förvaltarenheten
- Arkivredovisning Överförmyndarnämnden 18-08-28
- ÖFN anvisningar för arbetet med intern kontroll 18-08-28
- Attestinstruktion för överförmyndarnämnden från den 1 april 2020

Beslutsplanering

Presidieberedning överförmyndarnämnden 2021-01-15

Överförmyndarnämnden 2021-01-25

Beslutet skickas till

Avdelningschef Rebecca Bichis

Ärendet

Under åren 2019 samt 2020 har överförmyndarnämndens verksamhet varit i fokus, bland annat genom rapportering i media. En rad åtgärder har vidtagits efterhand som brister upptäckts och behov av förbättringsarbete har konstaterats. Flera insatser är pågående och ytterligare insatser behöver initieras.

Detta ärende avser en översyn av nämndens styrdokument och andra relaterade styrningsfrågor.

Omvärld

Regeringen har utsett en särskild utredare (Dir 2019:44) som har till uppgift att se över reglerna om gode män och förvaltare; *Ställföreträdarskap att lita på – en översyn av reglerna om gode män och förvaltare*. Översynen syftar bland annat till att förbättra tillsynen på området, skapa bättre förutsättningar för att kompetenta personer ska ställa upp som ställföreträdare och stärka enskildas ställning och skydd, att de personer i samhället som är i behov av en ställföreträdare ska kunna lita på att de får den hjälp och det stöd som behövs.

I uppdraget ingår att ta ställning i frågor om bland annat:

- hur rekryteringen av kompetenta ställföreträdare kan underlättas och i vilka särskilda fall som det bör kunna utses professionella ställföreträdare,
- hur ställföreträdare kan få ett bättre och mer professionellt stöd under pågående uppdrag,
- om och hur det kan upprättas ett nationellt ställföreträdareregister,
- förbättrade möjligheter för den enskilde att föra fram klagomål mot sin ställföreträdare,
- vilka ytterligare tillsynsverktyg och sanktionsmöjligheter som behövs, och
- förbättrade möjligheter för den enskilde att få ekonomiska skador ersatta om ställföreträdaren missköter sig.

Den särskilda utredaren har fått förlängd tid för uppdraget och uppdraget ska nu slutredovisas 23 april 2021.

Enheten bevakar regeringsuppdraget och nämnden kommer att informeras så snart det nationella uppdraget slutrapporteras. Flera av de frågor som är aktuella i Malmö är också aktuella i flera andra kommuner varför en nationell översyn har varit påkallad och rekommenderad av Riksrevisionen.

Styrdokument

I avsnittet redogörs för nämndens styrdokument samt förvaltningens förslag till beslut.

Nämndens reglemente

Nämndens ansvarsområden regleras i det reglemente som fastställts av kommunfullmäktige. I reglementet beskrivs vilket arbete nämnden ska bedriva. Överförmyndarnämndens reglemente reviderades senast i april 2017 av kommunfullmäktige.

Vissa nämnder väljer att anta arbetsformer som ett komplement till reglementet, där nämnden beskriver formernas för sitt arbete. Överförmyndarnämnden har inte antagit arbetsformer.

Förvaltningens förslag är att ge enheten i uppdrag att utreda om reglementet behöver revideras

och i samband med det även utreda behovet av arbetsformer för nämnden. Förvaltningen föreslår också att det utreds om det är lämpligt att inrätta ett utskott för nämndens individärenden. Utredningen föreslås presenteras för nämnden under första halvåret 2021.

Delegationsordning

Syftet med delegation är att avlasta nämnden från att fatta beslut. Delegation innebär att nämnden överför sin beslutanderätt till utskott, ledamot eller tjänsteperson (6 kap. 37 § KL). Delegation regleras i delegationsordningen som nämnden fastställer. Överförmyndarnämndens delegationsordning reviderades senast i augusti 2018.

Förvaltningen bedömer att det finns behov av att revidera delegationsordningen och **föreslår** att ett förslag presenteras till nämnden under första halvåret 2021.

Arvode och ersättning till olika ställföreträdare

Det är överförmyndaren som beslutar om arvode och ersättning till de olika ställföreträdarna, efter de lokala förutsättningar som råder i varje kommun. Detta framgår av 12 kap. 16 § föräldrabalken (FB). Nämnden saknar riktlinjer för arvodering. Flera kommuner har upprättade och av nämnden beslutade riktlinjer. Sveriges Kommuners och Regioners (SKR) har rekommendationer om arvoden och ersättningar till förordnade ställföreträdare.

Förvaltningen föreslår att frågan om riktlinjer utreds, med hänsyn till utfall av den nationella utredningen, nämndens kartläggning under hösten 2020 samt att av nämnden beslutade riktlinjer kan stödja tydlighet, transparens och likvärdig handläggning. Förvaltningen föreslår att detta uppdrag redovisas till nämnden under år 2021.

Attestinstruktion

Med attest menas att intyga att en ekonomisk transaktion har kontrollerats utan anmärkning. Målsättningen med attestinstruktionen är att undvika oavsiktliga eller avsiktliga fel och därigenom säkerställa att den ekonomiska transaktionen är korrekt.

Nämndens attestinstruktion är nyligen reviderad och förvaltningen bedömer att det inte finns behov av översyn i nuläget.

Krisledningsplan

En krisledningsplan är en i förväg överenskommen strategi för att kunna hantera kriser. Planeringen ska säkerställa att organisationen är bemannad med nyckelpersoner och att nödvändiga rutiner och teknik fungerar vid en kris. Fokus ligger på organisering, ledning, kommunikation och krisstöd.

Överförmyndarnämnden har inte en egen krisledningsplan. Arbetsmarknads- och socialnämnden kommer revidera sin krisledningsplan under våren 2021 och **förvaltningen föreslår** att överförmyndarnämnden omfattas i denna översyn. Översynen ska bland annat bedöma om det finns behov av att överförmyndarnämnden har en egen krisledningsplan eller kan omfattas av arbetsmarknads- och socialnämndens.

Anvisningar och regler för intern kontroll

Intern kontroll är ett av flera sätt för en organisation att säkra och utveckla verksamhetens kvalitet. Enligt Malmö stads reglemente för intern kontroll (KF 2016-12-20, § 303, bilang 178)

har överförmyndarnämnden det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sitt ansvarsområde. Nämnden ska fastställa hur planering och rapportering av arbetet med intern kontroll ska gå till liksom årligen följa upp arbetet och rapportera det till kommunstyrelsen. Överförmyndarnämnden beslutade om anvisningar för arbetet med intern kontroll i augusti 2018 och förvaltningen bedömer att det inte finns behov av översyn av dessa i nuläget.

Arkivredovisning

Varje nämnd ska ha en arkivredovisning och överförmyndarnämnden antog sin arkivredovisning i augusti 2018. Förvaltningen bedömer att det inte finns behov av översyn av denna i nuläget.

Medborgare, huvudmän och uppdragstagare

Behov har identifierats att se över kommunikation och information för verksamheten, bland annat på Malmö stads hemsida. Förvaltningen bedömer att detta är en verkställighetsfråga och har påbörjat detta arbete genom att beakta frågor som: tillgänglighet, kontaktytor till Malmö stads Kontaktcenter, utbildning och information för uppdragstagare samt digitaliseringens möjligheter.

Förvaltarenheten

Kommunfullmäktige beslutade 2018-09-27 att införa en förvaltarenhet den 1 januari 2019 vid funktionsstödsförvaltningen. Förvaltarenheten arbetar på uppdrag av överförmyndarnämnden. Förvaltarenheten träder in när mer professionellt stöd behövs i form av en god man eller förvaltare.

Förvaltningen bedömer att det finns behov av att säkerställa en tydlig och kvalitetssäkrad process mellan enheten för överförmyndarärenden och förvaltarenheten och **föreslår** att enheten för överförmyndarärenden får i uppdrag att ta initiativ till att ett samarbete med en sådan process initieras.

Verksamhetsuppföljning; innefattande statistik

Det finns i nuläget utvecklingsbehov av den nationella statistiken för överförmyndarverksamheter. Länsstyrelsen i Dalarnas län har i uppdrag att presentera den officiella nationella statistiken vilket görs via

<https://overformyndarstatistik.lansstyrelsen.se/Statistik>

I den statliga utredningen *Ställföreträdarskap att lita på – en översyn av reglerna om gode män och förvaltare* har den särskilde utredaren i uppdrag att:

- analysera och ta ställning till vilka regeländringar och andra åtgärder som behövs för att säkerställa att statistiken på ställföreträdarområdet håller en hög kvalitet och omfattar sådana uppgifter som är relevanta och nödvändiga för att kunna följa tillsynsarbetet samt planera och följa upp verksamheten, och
- analysera om de uppgifter som samlas in bör utgöra officiell statistik och i så fall föreslå vilken myndighet som ska vara officiell statistikmyndighet

Följande budgetuppdrag planeras att redovisas till kommunfullmäktige i december 2020:

Kommunstyrelsen, i samarbete med samtliga nämnder, ges i uppdrag att återkomma med en åtgärdsplan för hur digitalisering och automatisering bidrar till effektivisering, ökad kvalitet i verksamheterna och skapar en bättre arbetsmiljö för medarbetarna. I ärendet finns förslag om principer för hur data ska hanteras inom staden och vikten av att data är kvalitetssäkrad, maskinläsbar och standardiserad.

Nämnden bedöms ha behov av tillförlitlig och kvalitetssäkrad statistik som harmonierar med nationell statistik och stadens ambitioner.

Förvaltningen föreslår att ta fram ett underlag för beslut till nämnden, avseende hur en sammanhållen och hållbar process för hur statistik ska se ut och rapporteras till nämnden.

Förvaltningen föreslår också att en delrapport återredovisas till nämnden under år 2021.

Ansvariga

Rebecca Bichis Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef